

Політехнік

Премію Президента України

згідно з указом №509/2016 від 17 листопада «Про присудження премій Президента України для молодих вчених 2016 року» отримали чотири молоді вчені НТУ «ХПІ».

За роботу «Підвищення тактико-технічних характеристик машин військового та цивільного призначення» відзначили представників кафедри «Теорія та системи автоматизованого проектування механізмів і машин» (ТМ факультет): к. т. н., докторанта Миколу Ткачука; к. т. н., старшого наукового співробітника Андрія Грабовського; к. т. н., молодшого наукового співробітника Наталію Скріпченко.

К. т. н., старший викладач кафедри електричних станцій (Е факультет) Галина Черкашина стала володаркою президентської премії за роботу «Підвищення ефективності енергозабезпечення кінцевого споживача шляхом саморегулювання».

Згідно з указом, всього преміями було відзначено 94 молодих вчених України в галузі науки та техніки.

НТУ «ХПІ» вітає своїх обдарованих співробітників з присудженням такої високої нагороди!

За матеріалами прес-служби НТУ «ХПІ».

У Києві встановлено пам'ятну дошку нашому випускникові

31 жовтня в Києві на Будинку дитячої творчості (Контрактова площа, 12) встановлена пам'ятна дошка Левкові Мацієвичу, який у 1895—1902 рр. (з перервою) навчався в Харківському технологічному інституті (нині НТУ «ХПІ») та отримав диплом інженера-технолога — проект комерційного пароплава.

Під портретом Левка-гімназиста викарбовано слова: «У цьому будинку, приміщенні колишньої Третньої київської гімназії, протягом 1886—1895 рр. навчався майбутній перший український авіатор, інженер-конструктор, громадський діяч Левко Мацієвич».

Зверху над портретом — силует літака доби зародження авіації, а нижче — рік і місце народження та рік і місце загибелі Л. Мацієвича: «1877, Олександрівка — 1910, Санкт-Петербург».

Ініціаторами вшанування пам'яті славного сина України виступили Герой України, почесний президент НАУКМА В. Брюховецький, професор НАУКМА В. Панченко, письменник В. Кобзар.

На церемонії встановлення пам'ятної дошки були присутні також представники Олександрівського земляцтва й Київської міської державної адміністрації.

«Дорогі наші студенти, еліта Політеху! Для нас, викладачів, найбільша нагорода — бачити ваші досягнення. У мене немає сумнівів у тому, що серед вас є майбутні ректори, президенти, керівники компаній і великі інженери. Ми всіляко прагнемо сприяти розвитку кожного з вас, щиро радіємо вашим успіхам і сподіваємося, що роки навчання в НТУ «ХПІ» стануть для вас яскравою, незабутньою сторінкою в житті. Політех пишається вами!» — відзначив у своєму зверненні ректор Є. І. Сокол.

Серед найкращих студентів, яким вручені свідоцтва та почесні дипломи, і стипендіат Верховної Ради України,

Студентське свято в НТУ «ХПІ»

17 листопада відзначався Міжнародний День студента. У нашому університеті свято традиційно розпочалося з привітання ректора, професора Є. І. Сокола. Він нагородив найкращих студентів-політехників, які протягом року успішно проявили себе в навчанні, науці, спорті, брали активну участь у студентському самоврядуванні, профспілковій організації та творчій самодіяльності. 80 юних вихованців ХПІ були удостоєні нагород, премій і дипломів. Серед них, наприклад, стипендіати Президента України, Верховної Ради України, Харківської обласної державної адміністрації, імені М. Ф. Семка, Вченої ради НТУ «ХПІ» та ін.

студент групи Е-11м Анатолій Грезенталь, про якого неодноразово писала газета «Політехнік» (на знімку). Таку високу нагороду він отримав з рук ректора за визначні успіхи у навчанні та науковій роботі.

Зазначимо, що і напередодні Дня студента, і в самий святковий день відбулися також різноманітні квести, інтелектуальні ігри, фотовиставки, конкурси краси. Завершилося свято великим концертом у Палаці студентів нашого університету, у якому брали участь його кращі творчі колективи (знімок внизу).

Фото В. ТАЄМНИЦЬКОГО.

ПРАЗДНИК НА СГТ — ЮБИЛЕЙ МОЛОДОГО ФАКУЛЬТЕТА

27 октября 2016 года во Дворце студентов НТУ «ХПИ» свой 20-летний юбилей отметил факультет социально-гуманитарных технологий (декан — профессор А. В. Кипенский). И хотя отсчет времени для кафедр в составе нынешнего факультета начался полугода назад, сотрудники доказали свою приверженность традициям факультета и университета. Динамичный, молодой, творческий факультет социально-гуманитарных технологий во главе с активным, полным идей и перспектив на будущее деканом объединил талантливых ученых, сформировал крепкую учебно-методическую базу, многое сделал и делает для подготовки специалистов-профессионалов.

Самое главное достояние любого факультета — талантливые, преданные делу люди. И хорошо, когда их начинания, желание сделать что-то полезное встречает поддержку со стороны опытных руководителей, наставников, готовых всегда прийти на помощь. Таковым для нас, профгруппиров кафедр факультета СГТ, является председатель первичной профсоюзной организации сотрудников НТУ «ХПИ», доцент А. И. Фомин. Без его помощи и поддержки не обходится ни одно задуманное профбюро факультета мероприятие: будь то экскурсия на о. Хортица или посещение театра, проведение конкурсов и праздника ко Дню защиты детей или

оказание действенной помощи в приобретении оздоровительных путевок для детей сотрудников, предоставление материальной помощи членам профсоюза в сложной ситуации...

Не был бы таким ярким и запоминающимся и 20-летний юбилей нашего факультета, если

бы не слаженная работа профкома НТУ «ХПИ» и профбюро факультета СГТ. В подготовке праздничного концерта приняли активное участие Е. В. Андриенко (зам. председателя профбюро факультета СГТ, профорг кафедры этики, эстетики и истории культуры), И. Ю. Шаблевская (профорг кафедры права), В. Д. Василенко (член профсоюза, кафедра социологии), Т. А. Савельева (профорг кафедры делового иностранного языка и перевода). Зрителей в зале порадовали

своими танцевальными композициями «Мир цветов», «Веселая уборка» и «Країна мрій» лауреат международных конкурсов, образцовый коллектив, театр танца «Астер» (руководитель В. Е. Удовикова) и привел в восторг показательный номер коллектива «Маршевые барабанщики» (руководитель И. В. Смирнов).

Примечательно то, что в этих творческих коллективах занимаются дети (будем надеяться, будущие студенты НТУ «ХПИ») сотрудников нашего факультета.

В подготовке и проведении праздника приняли участие все кафедры факультета. Вниманию зрителей было представлено замечательное музыкальное произведение «Любовь» в исполнении лауреата международных конкурсов Людмилы Вишневской на слова харьковского поэта и прозаика, лауреата многих международных литературных премий, автора 10 поэтических сборников, члена-корреспондента НАПН Украины, доктора педагогических наук, профессора, заведующего кафедрой педагогики и психологии управления социальными системами им. акад. И. А. Зязюна Александра Романовского.

Театральные постановки литературно-музыкальной студии «Миф о Психее», автор

Е. Проценко, студентка 3 курса (кафедра педагогики и психологии управления социальными системами им. акад. И. А. Зязюна) и Театра английских миниатюр «Алладин» (кафедра делового иностранного языка и перевода) еще раз засвидетельствовали об огромном творческом потенциале студентов факультета СГТ.

Выступили студентки-гимнастки кафедры физического воспитания: многократная чемпионка Украины Е. Козодавлева и мастера спорта Украины по художественной гимнастике Я. Федоренко и А. Балашова. В честь дня рождения любимого факультета звучали песни в исполнении студентов Б. Греховодова, А. Букановой, Д. Корабейниковой, Е. Решетняк.

Много добрых слов и пожеланий было сказано гостями праздника в адрес декана и заведующих кафедрами факультета. За 20 лет своей деятельности, наполненной совместным трудом, многими важными событиями и интересными встречами, факультет многое сумел сделать, многому научиться и внести свой посильный вклад в развитие нашего университета. Но сейчас, когда факультет социально-гуманитарных технологий вплотную приблизился к началу третьего десятилетия своей истории, понимаешь, как много еще предстоит совершить, какие новые возможности раскрываются перед всеми нами, сколь многое зависит от нас в поддержании высокой репутации отечественного образования и славного имени НТУ «ХПИ».

Доцент Л. ГРЕНЬ,
председатель профбюро факультета СГТ.

Памяти Юрия Дмитриевича Сакары

Коллектив Национального технического университета «Харьковский политехнический институт» понес невосполнимую утрату — 10 ноября 2016 года ушел из жизни проректор по научно-педагогической работе, кандидат технических наук, профессор Юрий Дмитриевич Сакара.

Он был настоящим патриотом нашего университета, гордился своей причастностью к его судьбе и делал все для того, чтобы НТУ «ХПИ» был одним из ведущих вузов нашего государства.

Проректор университета, профессор Ю. Д. Сакара был руководителем, разделявшим основной груз ответственности за развитие ХПИ. В том, что Харьковский политехнический институт сегодня, пройдя тяжелейший путь в годы развала экономики и нестабильности финансирования, стал одним из ведущих научных и учебных центров Украины, есть, несомненно, и его заслуга.

Родился Юрий Дмитриевич Сакара в 1947 г. в Харькове в семье военнослужащего. Окончив среднюю школу с золотой медалью, поступил в Харьковский политехнический институт. Был отличником, Ленинским стипендиатом, а по окончании учебы получил рекомендацию к вступлению в аспирантуру.

С 1971 года Ю. Д. Сакара трудился в НТУ «ХПИ», прошел здесь путь от студента до профессора, проректора. Стал выдающимся педагогом, признанным специалистом в системе высшего образования, известным ученым, плодотворно преумножавшим научные достижения высшей школы в области промышленной электроники. В 1985 г. за большую работу по развитию международного сотрудничества института профессор Ю. Д. Сакара был награжден орденом «Дружба народов». В 2015 г. ему присвоено почетное звание «Заслуженный работник образования Украины».

С 1990 года, находясь на должности проректора университета, Ю. Д. Сакара внес большой вклад в разработку и воплощение концепции

развития университета как всемирно известного учебно-научного центра. Под его руководством разработана Концепция воспитательной работы в НТУ «ХПИ», включающая нацио-

нально-патриотическое, правовое, трудовое, физическое и эстетическое воспитание студентов.

Профессор Ю. Д. Сакара возглавлял ученый совет кафедр социально-гуманитарных наук, координировал работу совета ветеранов университета, орган студенческого самоуправления и волонтерскую организацию, признанные лучшими среди харьковских университетов.

Как профессор кафедры «Промышленная и биомедицинская электроника», Юрий Дмитриевич внес достойный вклад в организацию учебного процесса, по результатам анкетирования профессорско-преподавательского состава в 2010 г. имел один из самых высоких рейтингов в университете. Профессор Ю. Д. Сакара — автор 90 научных и методических работ, среди которых 3 монографии, пять учебных пособий с грифом МОН Украины, 12 методических разработок.

Много усилий на разных этапах своей деятельности приложил Юрий Дмитриевич к развитию и процветанию Харьковского политехнического, и коллектив университета может по праву гордиться таким воспитанником.

Авторитет проректора Ю. Д. Сакары в коллективе университета зиждился на его высоком профессионализме и замечательных личных качествах — доброжелательности,

человечности, тактичности и вежливости.

Эти качества — высокий интеллект, подлинная интеллигентность, незыблемые этические принципы, творческий подход к решению любых проблем — ярко проявлялись в его деятельности по координации работы библиотеки, Дворца студентов, спортивного комплекса, студенческих общежитий. Все это требует творческого подхода, умения тактичного общения, как с преподавателями, так и со студентами, самостоятельности в принятии решений. Жизненная школа профессора Ю. Д. Сакары, его опыт позволяли ему успешно решать весь этот комплекс проблем. Он много сделал для развития спорта в университете. Как многолетний президент баскетбольного клуба «Политехник», он не только организационно обеспечивал его деятельность, но и с юношеским задором болел на всех матчах за любимую команду. Юрий Дмитриевич был всегда открыт для разговора со студентами о самых насущных вузовских проблемах. Как педагог, он умел найти такие методы, такие верные слова, которые воспринимались студентами не как скучные нравовые представления старшего поколения, а как советы человека с колоссальным жизненным опытом, доброжелательного и надежного.

Заместители деканов, с которыми он много лет работал как проректор, называли его воспитателем воспитателей, он в каждой задаче умел увидеть главное, руководил ненавязчиво и привлекал эти умения младшим коллегам.

В университете знали Юрия Дмитриевича как человека высокой культуры и глобального мышления, поистине благородного, знающего и соблюдающего многими забытые законы чести, интеллигентную и, вместе с тем, сильную руководящую личность.

Коллектив Национального технического университета «Харьковский политехнический институт» глубоко скорбит по поводу кончины Юрия Дмитриевича Сакары и выражает искренние соболезнования его родным и близким.

УЧИТЕЛЬ, НАСТАВНИК, ВОСПИТАТЕЛЬ

Смотрю снимки в альбоме памяти Юрия Дмитриевича Сакары и не могу смириться с мыслью, что его уже нет среди нас, что не встречу его на главной аллее, в ректорском корпусе, во Дворце студентов, в спорткомплексе...

На церемонии прощания с ним, казалось, пришли все сотрудники университета, у всех на глазах были слезы — те добрые слова, которые хотела, но не смогла сказать душа каждого пришедшего.

Заместители деканов по воспитательной работе, узнав о случившемся, были в каком-то оцепенении. Не стало нашего руководителя, нашего главного воспитателя... Для нас он стал близким человеком, с которым можно было общаться в любое время суток, оперативно решать любые проблемы. Он был таким не только для нас, но и для любого сотрудника университета, студента. Благодаря его доброжелательности, вере в лучшее в каждом человеке многие студенты окончили университет, достигли высоких результатов в своей жизни.

Болит душа, ноет сердце, когда подходишь к его кабинету, к аудитории, где на протяжении многих лет обсуждались самые разнообразные вопросы, связанные с жизнью университета, преподавателей, студентов. Доброжелательная, четкая, уверенная и ясная позиция, самостоятельность Юрия Дмитриевича как руководителя, человека помогала нам решать все проблемы — от простых бытовых до сложных организационных, научно-технических. Юрий Дмитриевич сфор-

мировал команду, которая, благодаря его полной самоотдаче, авторитету, профессионализму, интеллигентности, работала эффективно и в университете, и в общежитиях. Если Юрий Дмитриевич поручал решение какой-либо задачи, она должна была быть обязательно выполненной.

Юрий Дмитриевич всегда гордился высокими результатами, победами студентов, преподавателей, сотрудников, творческих коллективов, спортсменов. Особенно радовали его назначения из команды заместителей деканов на должности деканов факультетов, проректора университета.

Он был человеком слова. Если что-то пообещал, то всегда доводил до конца. При этом занимался наукой, учебными поручениями, организационными вопросами и, в тоже время, был в центре событий везде — на концертах в ДС, на соревнованиях в спорткомплексе... Работая с ним, мы видели, как он сразу, четко определял возможность и необходимость решения задаваемого вопроса. Навсегда запомнились совещания под его руководством — четко, конкретно, по-деловому, коротко. Будучи руководителем высокого ранга, Юрий Дмитриевич приучал нас к тому, что время каждого надо ценить, нужно дать способным людям сделать как можно больше и не мешать им работать.

Во всех мероприятиях с заместителями деканов Юрий Дмитриевич участвовал на равных, особенно когда

кому-то из нас требовалась помощь. Многие из нас понимали, что он помогал нам по-отечески.

Юрия Дмитриевича уважали не только коллеги, но и студенты — как лучшего преподавателя, руководителя. Много раз в сложные периоды медицинского обеспечения под его руководством организовывалась сдача крови. Когда Юрий Дмитриевич попал в больницу, мне позвонил проректор, профессор М. И. Гасанов и сообщил, что для Юрия Дмитриевича нужна кровь. Звонок был в 16.45. Через полчаса на станции переливания крови уже было 6 ТМ-овцев. На следующий день количество доноров достигло 200. Донорское отделение 4 неотложки не могло принять всех сразу. Пришлось организовывать график сдачи. Сразу среагировал и мой сын, заявив о том, что он в любую минуту готов сдать Юрию Дмитриевичу кровь. Но, увы, медики оказались бессильны, хотя многие надеялись и верили в его выздоровление.

Юрий Дмитриевич видел в каждом из нас своего надежного последователя. Жизнь продолжается, проходят в

Думки про товариша ПІШОВ ІЗ ЖИТТЯ ЮРІЙ ДМИТРОВИЧ САКАРА...

Масштаб Юрія Дмитровича, як особистості, значно більший за його офіційні вчені звання та наукові ступені, громадські та офіційні посади. Можу стверджувати, що він своєю життєвою позицією, помноженою на конкретні повсякденні дії на благо університету був ще й неофіційним духовним лідером НТУ «ХПІ», поради і критичні слова якого мали велике значення і для студентів, і для науковців, професорсько-викладацького складу, проректорів і ректорів з якими він спілкувався...

ВАЖКО ВТРАЧАТИ...

Особливо нестерпно є втрата людини, яка була для тебе другом, наставником, колегою. Ще й у багатьох випадках однодумцем, а також найбільш прихильним опонентом. Втрата людини, з якою вже неможлива відверта розмова з широкого кола проблем. Не буде тих, нерідко саркастичних, і виключно коротких та відомих для багатьох фраз, які усе могли уладнати та поєднати, в тому числі і твої особисті амбіційні плани, твою совість та інтереси університету.

Не уявляю, як це буде потім — без відвертої розмови з Юрієм Дмитровичем за кавою в його кабінеті. Без його візитів до мене на початку робочого дня, які він супроводжував словами: «Привет, Петрович! Я зашел поздороваться». Не буде його стримано відповідальних і конструктивних фраз на засіданнях ректорату та емоційного вболівання за його рідний баскетбольний клуб «Політехнік»...

Багато чого вже не буде, так як було... І від цього стає нестерпно важко. На думку спадає багато з того, що хотів би ще обговорити з ним, що спільно було б добре зробити, з якого приводу отримати пораду, дружню підказку...

Але цього вже не буде. Далі буде інше...

ІЗ МИНУЛОГО...

Студентська пора — для кожного пора нових можливостей, нових звершень, нових знайомств. Для мене знайомство зі студентським лідером Юрою Сакарою... Перші враження від його принциповості, послідовності та авторитету... Спільна робота в студентському русі... Дебати до хрипоті... і серед нас інтелектуал Сакара.

Не було сумніву в тому, що після захисту дипломного проекту його чекає робота, великі звершення в ХПІ. Особисте моїм і багатьох студентських лідерів тієї пори було гілоке переконання в тому, що Юра досягне значних висот у науковій і викладацькій справі.

Так воно і сталося...

ВІДДАНІСТЬ УНІВЕРСИТЕТУ...

Я особисто не пам'ятаю того, щоб Юрій Дмитрович прилюдно виголошував свій патріотизм та відданість університету. Моє понад 45-річне спілкування з ним дає підставу стверджувати — його родина й університет були для нього змістом життя, метою планів на майбутнє, повсякденною увагою і турботою. При цьому більшу частину свого життя він віддав університетові.

Свою відданість ХПІ Юрій Дмитрович доводив діяльністю без гучних заяв. Багато з політехніків знає про принциповість його позиції при розгляді проблем університету. А знаменита фраза: «Один раз поступишся університетським принципами, то далі довго будеш мати на свою голову неприємності», на мій погляд, повинна бути моральним «запобіжником» для усіх нас.

ЩО СКАЗАТИ?...

Думки плутаються. Згадуються миттєвості усієї палітри університетського життя Юрія Дмитровича, миттєвості спілкування з ним. І далі будемо багато що пригадувати.

Але безумовним сьогодні є те, що це важка втрата для університету, для колег, для друзів. Найтяжчою є ця втрата є для його родини.

Висловлюю рідним і близьким Юрія Дмитровича щире співчуття. Розумію, що немає тих слів, які могли б втішити вас. Але треба триматися. Треба нам усім вчитися жити без видатної особистості, без Юрія Дмитровича Сакари — чоловіка, батька, діда, колеги і друга, проректора НТУ «ХПІ». Світла йому пам'ять!

**А. МАРЧЕНКО, один із багатьох друзів Юрія Дмитровича.
10 листопада 2016 року.**

університете различные мероприятия, и каждый из нас мысленно задает себе вопрос — как Юрий Дмитриевич оценил бы мою работу?

В университете грядут новые события, появятся новые интересные, стоящие люди... Но что-то очень дорогое уже никогда не повторится. То, что смогло оставить

в душе теплые воспоминания, увы, уже не вернуть...

В память о проректоре, профессоре Юрии Дмитриевиче Сакаре возле общежития №9 по ул. Целиноградской, 38 студентами факультета ТМ посажена аллея деревьев.

Профессор Н. СЕРГИЕНКО, заместитель декана ТМ факультета от имени всех заместителей деканов.

Хочется сказать слова благодарности и уважения Юрию Дмитриевичу, доброму, светлому человеку, понимавшему, всегда делавшему шаг навстречу вне зависимости от ситуации, с которой к нему обращаешься. Осознаю, что ушел от нас не просто хороший руководитель, а друг, которого никогда не забудешь.

М. ГЛАВЧЕВ, заместитель декана КИТ факультета.

Хочеш впізнати добре освічену, порядну людину — стеж за її мовою і навіть мовчанням. Спостерігай за її ходом,

поставою, очима, руками. У всьому буде просвічуватися пристойність, гідність та ласкавість. У всьому він буде вірний самому собі, витончений, охайний. А ще почуття гумору, яке зовні видає трохи лукава посмішка, та свідчить про мудрість і доброту. Таким був наш Юрій Дмитрович. Таким ми його запам'ятали.

Доцент А. ФЕДОРОВ, заступник декана Е факультету, доцент С. БИКАНОВ, заступник декана ІТ факультету.

Он был требовательный, мудрый, человечный...

Боль утраты не проходит... По вечерам, выходя из второго учебного корпуса, по дороге домой по привычке поднимаю глаза на окна кабинета Юрия Дмитриевича. Теперь они постоянно темны. И любимый проректор не в командировке, а очень далеко.

Это он поддержал в трудную минуту. Это к нему постоянно тянуло зайти и поговорить хотя бы несколько минут. Это он научил любить баскетбол и предупреждал о предстоящих матчах. Это от него в пятницу с утра был телефонный звонок, а затем днем перед Ученым советом обсуждение в шутовском тоне. И вот в понедельник страшное известие, и в четверг уже нет надежды...

Как он любил людей, и как его любили все окружающие! Он был прост и мудр, человечен и требователен. А в памяти он остался с улыбкой на лице. Было стыдно не выполнить его распоряжение не из страха перед начальством, а потому что иначе нельзя, ведь с просьбой, именно с просьбой, обратился проректор Сакара.

А в пятницу, через неделю после последней встречи, хотелось плакать. Просто хотелось плакать...

В. КОНКИН, декан И факультета.

НТУ «ХПІ» БУДЕ ПРОЦВІТАТИ

Серед кращих студентів університету, запрошених на зустріч із ректором НТУ «ХПІ», професором Є. І. Соколом у День студента, були й ТМ-івці — В. Безкоровайний — стипендіат Президента України; М. Саверська, В. Трубіцин — іменні стипендіати Вченої ради університету. Студенти нашого факультету виконують великий обсяг робіт з усіх напрямків. Вони беруть участь в олімпіадах, конкурсах науково-дослідницьких робіт, стажуванні за кордоном, спортивних змаганнях,

Листопад цього року став для нас дуже сумним. Перестало битися серце проректора, професора Юрія Дмитровича Сакари. Ми постійно відчували підтримку з його боку в рішенні багатьох питань. Він допомагав нам у покращенні умов життя, заохоченні кращих студентів, організації культурно-масових заходів, спортивних змагань, зустрічей з талановитими та відомими людьми університету, міста, України, світу. Особливу увагу він приділяв допомозі нашому активу як у гуртожитку, так і громадських об'єднань. Для нього було дуже важливо, щоб ми — студенти — ставали культурними, самостійними, відповідальними, справжніми людьми, спеціалістами, яким далі треба будувати університет, державу. Якщо за наше життя брався Юрій Дмитрович, то обов'язково рішення було позитивним. Ми розуміємо, що таку людину завжди підтримували ректор, ректорат, усі служби та підрозділи. Юрій Дмитрович працював на благо університету та студентів.

19 листопада студенти та співробітники факультету ТМ висадили алею дерев біля гуртожитку №9. Це буде доброю пам'яттю про прекрасну людину — Юрія Дмитровича Сакару.

**Д. ЦУКАР (ТМ-21м),
К. МЕРЕЦЬКА (ТМ-84б).**

культурно-масових заходах, а також у роботі з благоустроєм університету та гуртожитку.

Студенти кафедри автомобіле- і тракторобудування започаткували традицію садити дерева на алеї біля кафедри та біля гуртожитку. Цю ініціативу підтримали і студенти інших кафедр факультету. Деревця, які були посаджені раніше при підтримці проректорів, професорів Ю. Д. Сакари та М. І. Гасанова, покращують парк університету та територію біля гуртожитку №9 НТУ «ХПІ» (вул. Цілиноградська, 38). Серед активістів благоустрою території — Д. Цукар, О. Ткаченко, А. Коба, К. Мерецька, Д. Медведєв та інші, а також викладачі кафедри автомобіле- і тракторобудування.

2 листопада 2016 р., в межах традиційних «Академічних читань» в нашому університеті відбулася зустріч викладачів, аспірантів, студентів та всіх бажаючих з В. О. Кудіним. Темою зустрічі була роль вищої школи в реалізації концепції сучасної освіти.

До аудиторії разом з завідувачем кафедри

Заслужений працівник культури України, критик і кінознавець, лауреат Республіканської премії в галузі літературно-художньої критики, член Національної спілки кінематографістів України, лауреат премії цієї спілки.

Міжнародним біографічним інститутом (штат Північна Кароліна, США) він названий одним із 500 видатних вчених ХХ століття, які внесли значний вклад у розвиток суспільства.

В'ячеслав Олександрович — учасник Великої Вітчизняної війни. У 1942 році підлітком він був вивезений до Німеччини, перебував у концтаборах, зміг утекти звідти і дістатися України, пройшовши всю Європу пішки. Нагороджений орденом Червоної Зірки, медалями.

Багатогранний вчений, філософ, педагог, психолог, організатор освіти, провідник культури, активний пропагандист ідей особистісно-орієнтованої, гуманної педагогіки, він розвивав великі ідеї Добра,

Академічні читання

педагогіки та психології управління соціальними системами НТУ «ХПІ», професором О. Г. Романовським зайшов чоловік — невисокий, худорлявий, с гарним хвилястим волоссям, із дуже добрими та мудрими очима, з легкою посмішкою на обличчі. Це — В'ячеслав Олександрович Кудін, наш давній друг та наставник — доктор філософських наук, професор,

Краси і Культури у процесі формування особистості у вітчизняній освіті. Питання, які порушував В'ячеслав Олександрович, торкалися розвитку суспільства й влади, добра та зла, проявів жорстокості й ролі засобів масової інформації в формуванні особистості. Ми відчували, як глибоко його хвилює доля нашої держави, її минуле та майбутнє, можливості розвитку суспільства, які він бачить у єднанні всіх людей

МЕЖДУНАРОДНАЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТЬ

Проведение современных, перспективных научных исследований трудноосуществимо без тесного сотрудничества и интеграции ученых и специалистов из различных университетов и стран. Одной из наиболее значимых конференций, в которой мне посчастливилось принимать участие в последнее время, была II Международная научно-практическая конференция «Экономическая теория в XXI веке: поиск эффективных механизмов хозяйствования». Она состоялась в Полоцком государственном университете (Республика Беларусь) в октябре 2016 года. В этом научном форуме принимали участие не только представители ведущих образовательных и научных учреждений Беларуси — Полоцкий государственный университет, Белорусский государственный экономический университет, Белорусский национальный технический университет, Гродненский государственный университет, Академия управления при Президенте Республики Беларусь, но и представители Польши, Украины, Российской Федерации, Латвии, Ирака и Азербайджана.

Выражаю признательность заведующей кафедрой финансов и отраслевой экономики ПГУ, д. э. н., профессору Валентине Васильевне Богатыревой за приглашение принять участие в конференции и совместную подготовку материалов на тему «Инновации и человеческий капитал: эконометрический анализ показателей инновационной деятельности организаций». Наши тезисы и доклад совместили в себе анализ важнейших факторов экономического роста — инноваций и человеческого капитала Республики Беларусь. Как следует из названия доклада, исследования содержали не только качественный анализ, но и экономико-математическое моделирование инновационных процессов. Организаторами конференции мне была оказана честь выступить с докладом на пленарном заседании, в котором принимали участие ведущие ученые-экономисты Беларуси и других стран. По количеству и содержанию заданных вопросов я в очередной раз убедился, что применение математических методов и моделей делает экономическую науку более предметной и вызывает живой интерес научного сообщества.

После пленарного заседания в рабочем порядке были обсуждены перспективы применения экономико-математических методов для исследования инновационных процессов и возможностей управления человеческим капиталом Республики Беларусь, Украины, Польши, Литвы и других стран. Все сошлись во мнении, что тесная интеграция иссле-

дований, сравнительный количественный анализ рассмотренных процессов по разным странам должны привести к созданию интересного научно-практического направления «Компьютерное математическое моделирование и прогнозирование инновационного развития и взаимодействия стран Балтийско-Черноморского региона», которое могло бы объединять наши университеты в рамках совместных исследовательских проектов и грантов.

Кроме того, Валентина Васильевна поддержала мою инициативу провести для студентов, магистрантов и аспирантов исследовательский тренинг на тему «Основы современных компьютерных методов оптимизации экономических процессов». Он состоялся в мультимедийной аудитории, оснащенной более 20 самыми современными компьютерами и тремя интерактивными досками. Это позволило провести тренинг не в традиционном формате «лекции — лабораторные работы», а совместить теорию с практическим объектно-ориентированным математическим моделированием экономических процессов.

Конференция также включала web-семинар с Гродненским государственным университетом имени Янки Купалы (ГрГУ) на тему «Теоретические и концептуальные основы формирования экономического пояса Шелкового пути XXI века».

В дополнение к основной научной составляющей, организаторы предложили интересную культурную программу, которая началась с осмотра корпусов Полоцкого коллегиума, основанного в 1581 году. В настоящее время в этих корпусах расположены исторический и юридический факультеты ПГУ. Экскурсанты сразу обращают внимание на открытые участки старинной кирпичной кладки, средневековый колодец и часы, под бой которых участникам конференции было предложено выпить горячий шоколад.

За прошедшие столетия корпуса Полоцкого коллегиума видели многое, но большую часть своей истории они служили целям развития образования и науки. Так с 1835 по 1914 гг. в них размещался Полоцкий кадетский корпус, давший дорогу в жизнь многим представителям военной, управленческой и научной элиты того времени. Для нас, политтехников, особенно важным является тот факт, что основатель нашего университета Виктор Львович Кирпичев был выпускником этого учебного заведения. Таким образом, образовательные и научные традиции, существовавшие на древней Полоцкой земле дали толчок развитию технического образования в Слобожанской Украине.

Старинные традиции и большие перспективы

Сотрудничество Полоцкого государственного университета и НТУ «ХПИ»

После пленарного заседания организаторы форума предложили его участникам экскурсию и концерт органной музыки в Софийском соборе, построенном между 1030 и 1060 гг. и пережившим многое за свою почти тысячелетнюю историю. Полоцк — один из древнейших и наиболее влиятельных городов Киевской Руси. На его территории есть несколько мест, где дыхание древности чувствуется особенно сильно. К таким местам необходимо отнести Спасо-Евфросиниевский монастырь, в котором сохранился прекрасный образец древнерусского зодчества середины XII в. — Спасо-Преображенский храм. В настоящее время реставраторами открыты фрески XII в., выполненные в византийском стиле.

Обзорная экскурсия по Полоцку и Новополоцку, которые с близлежащими поселками и селами составляют Полоцкую агломерацию, позволила увидеть эти города как современные, динамично развивающиеся промышленные и научные центры.

Контраст старинных корпусов ПГУ, сохранившихся со времен Полоцкого коллегиума (1581 г.), и современных корпусов, выполненных «из стекла и бетона» подчеркивает, что Полоцкий государственный университет является современным учебным заведением с многовековой историей.

А. СКВОРЧЕВСКИЙ, к. т. н., доцент, научный руководитель лаборатории вычислительной техники кафедры организации производства и управления персоналом НТУ «ХПИ».

На снимке (слева направо): профессор Финансового университета при Правительстве Российской Федерации, д. э. н., профессор Т. М. Мезенцева; заведующая кафедрой финансов и отраслевой экономики Полоцкого государственного университета, д. э. н., профессор В. В. Богатырева; доцент кафедры финансов, анализа и страхования Харьковского государственного университета питания и торговли, к. э. н. Н. А. Бигдан; профессор кафедры налогов и налогообложения Белорусского государственного экономического университета, д. э. н., профессор Т. В. Сорокина; декан факультета экономики и управления Гродненского государственного университета, к. э. н., профессор М. Е. Карпицкая; научный руководитель лаборатории вычислительной техники кафедры организации производства и управления персоналом НТУ «ХПИ», к. т. н., доцент А. Е. Скворчевский.

планеты Земля.

На глибоке переконання професора В. О. Кудіна, зростання педагога, дітя вищої школи повинно базуватись на активному внутрішньому прагненні до істини, добра, краси, осмисленні цілісного світу; гармонійному розвитку емоційних, інтелектуальних, волевих, етичних і естетичних якостей.

Глобалізація та інформаційна революція людських цінностей не тільки не відмінюють, а й посилюють їх значення.

Саме тому, продовжуючи і поглиблюючи «педагогіку серця» В. Сухомлинського, він делегував їх у світовий простір у контексті нового прочитання й розуміння.

З-під пера педагога-гуманіста вийшло друком понад 500 наукових праць, підручників, монографій, статей, які зараз допомагають оволодіти засобами педагогічної майстерності.

Багато років він успішно виконує одну з найбільш важливих робіт — передає знання молодим поколінням. Обравши цю важку, але почесну місію, він підготував і надав допомогу великому числу кандидатів і докторів педагогічних наук, які і далі реалізують ідеї його педагогічного таланту.

Проблеми, що їх торкнувся професор В. О. Кудін, зацікавили слухачів, які задали доповідачу багато питань і отримали на них неординарні відповіді.

О. БОХАН, інженер 1 категорії методичного відділу.

Проект «Учені НТУ «ХПІ» освіти, науці, промисловості: кращі видання»

Одним із стратегічних напрямів інноваційного розвитку нашої країни є реформування її системи вищої освіти. Політика держави в цій галузі спрямована на досягнення українською освітою сучасного світового рівня, відродження й подальший розвиток національних науково-освітніх традицій, оновлення змісту, форм і методів навчання, примноження інтелектуального потенціалу суспільства. Серед основних питань, що потребують вирішення — якість освіти. Воно значною мірою пов'язане з якістю підготовки навчально-методичної літератури — від підручника до методичних рекомендацій, що їх використовує наше студентство.

З 2002 року в нашому університеті діє програма «Підручник», завдяки якій значно активізувалася видавнича діяльність у вузі, викладачі й науковці НТУ «ХПІ» пишуть та видають набагато більше своїх робіт державною мовою. Сприяв активізації видавничого процесу і конкурс на кращий підручник та навчальний посібник із грифом МОН, що тривавий час проводився в університеті, за винятком останніх двох років. Та в 2017 році планується відновити його проведення.

Важливою складовою діяльності нашої бібліотеки є популяризація наукового доробку викладачів та наукових співробітників університету, покликана сприяти підвищенню рейтингів НТУ «ХПІ» та його науковців. В роботі бібліотеки застосовуються як традиційні форми роботи (укладання бібліографічних покажчиків, організація персональних виставок), так і модернізовані — з представленням на сайті бібліотеки. Саме до такої форми роботи належить проект «Учені НТУ «ХПІ» освіти, науці, промисловості: кращі видання», представлений на новому веб-сайті бібліотеки. Проект було започатковано в 2015 році. Він покликаний просувати у мережевий простір Інтернету науковий доробок науковців університету, популяризувати бібліотечно-інформаційні ресурси бібліотеки та сприяти підвищенню рейтингу вищого навчального закладу й бібліотеки. В проекті будуть видання, визнані кращими за результатами конкурсів НТУ «ХПІ» за останні 5 років та нові — за поданням кафедр університету. Однією з обов'язкових умов участі видання в проекті є його наявність у фонді бібліотеки або представлення електронної версії видання в електронному репозитарії НТУ «ХПІ» (eNTUKhPIIR).

У межах проекту передбачено створення циклу віртуальних виставок навчальних та на-

укових видань університету, де буде подано наступну інформацію: обкладинка видання; бібліографічний опис; анотація; рецензії та відгуки на книгу (за наявності); фото авторів з короткою довідкою про їх досягнення та коло наукових інтересів; перелік їх наукового доробку. За відсутності списку літератури, наданого автором, бібліотека формує його з власних каталогів та відкритих джерел інформації.

Робота над проектом копітка та різнопланова. Багато часу займає збір та підготовка матеріалів, робота зі списками літератури, бібліографічні описи в яких повинні відповідати вимогам чинних в Україні стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи й містити гіперпосилання на повні тексти робіт, розміщених в електронному репозитарії eNTUKhPIIR та представлення матеріалів на сайті бібліотеки. Незважаючи на великий обсяг робіт, що належить ще виконати, ми маємо вже перші результати. Так на сторінці проекту представлено понад 50 видань викладачів та науковців нашого університету: підручники, навчальні посібники, монографії та збірники задач. Підготовлено більш ніж 26 бібліографічних списків робіт авторів, 12 списків знаходяться в роботі.

Висловлюємо щирі подяки керівництву та співробітникам кафедр: двигунів внутрішнього згорання, загальної електротехніки, електричних апаратів, економіки та маркетингу, інтегрованих технологій машинобудування, парогенераторобудування, педагогіки і психології управління соціальними системами, підйомно-транспортних машин і обладнання, теоретичної та експериментальної фізики, теплотехніки та енергоефективних технологій та ін. за співпрацю та активну участь у проекті. Персональна подяка професорам нашого університету: Олександрю Григоровичу Багмуту, Володимирі Федоровичу Болюху, Олександру В'ячеславовичу Єфімову, Ользі Олексіївні Дольській, Ігорю Михайловичу Посохову, Галині Дмитрівні Семченко та ін. за подані до проекту матеріали та подаровані бібліотеці примірники своїх видань.

Користуючись нагодою, запрошуємо політехніків долучитися до участі в проекті «Учені НТУ «ХПІ» освіти, науці, промисловості: кращі видання». Давайте спільними зусиллями сприяти активізації та популяризації науковців, викладачів, дослідників нашого вишу в сучасному науково-освітньому просторі й підвищувати рейтингові позиції та імідж нашого університету серед навчальних закладів України та світу.

С. КОСТРОМІНА,
зав. відділу НТБ НТУ «ХПІ».

ЧАРІВНИЙ СВІТ КВІТІВ

Юрій Іванович вважає, що людина повинна діяти, розширювати свою свідомість, усвідомлювати красу навколишнього світу, а не сидіти вдома в капцях біля телевізора та засинати. Сам він, незважаючи на свій досить поважний вік, продовжує активну діяльність. І напевно важко буде знайти бодай якусь галузь, в якій би він не проявив себе. Юрій Писковський — відомий архітектор, автор і співавтор понад 50 проектів у Донецьку, Миколаєві, Дніпропетровську (нині Дніпро), Вінниці, Краматорську, Чернівцях, Бердянську, Кишиневі (Молдова), Оренбурзі (Росія) та інших; автор понад 30 наукових статей з проблем архітектури й містобудування та науково-популярної монографії «Портал», талановитий фотохудожник та активний громадський діяч. З циклом персональних тематичних фотовиставок «Селія» і «Портрети квітів» подорожує Україною. Київ, Львів, Івано-Франківськ, Вінниця, Житомир, Рівне, Хмельницький, Черкаси, Кіровоград (нині Кропивницький), Полтава — це неповний перелік українських міст, де він встиг побувати. А ще творчі зустрічі та виступи на національному каналі «Культура» та обласних телеканалах українського телебачення в Рівному, Чернігові, Кіровограді (нині Кропивницький), Сумах та Харкові.

Виставка «Портрети квітів» в ХПІ представила на розгляд публіки понад 70 робіт фотохудожника, в яких квіти — головні герої. Автор намагається фотографувати лише живі рослини. «Зрізані квіти перестають бути квітами. Як казала Катерина Білокур, зрізана квітка — то мертва квітка, бо

«Квіти — залишки раю на землі». З цими словами святого і праведного отця Іоана Кронштадтського погодиться, напевно, кожен з нас. Вони дарують нам не лише радість і красу, вони надихають до творчості. Чимало митців знаходили натхнення та отримували заряд позитивної енергії для створення нових робіт саме в квітах. З творчістю одного з таких митців політехніки та гості університету мали нагоду познайомитися на виставці фоторобіт «Портрети квітів», що проходила в конференц-залі бібліотеки з 16 вересня по 15 жовтня 2016 року. Автор виставки Юрій Писковський — творча та цікава особистість, професор Міжнародної академії архітектури, почесний академік Української академії архітектури, член Національної спілки архітекторів України, член Національної спілки журналістів України.

у неї немає душі», — говорить Юрій Писковський. Співробітників нашого вузу та гостей заходу зачарували художньо довершені квіткові образи, словнені магнетизму та краси. Виставка збирала чимало схвальних відгуків. Кожен з відвідувачів знайшов тут щось своє: когось привабили цікаві ракурси, хтось побачив у звичних на перший погляд квітах красу, на яку в буденному житті не звертав уваги, когось привабили яскраві кольори... Та всі були однакові в одному — виставка несе море позитивних вражень та емоцій, споглядання прекрасного викликає в людей почуття гармонії та миру в душі.

Щиро дякуємо автору за надану можливість долучитися до чарівного світу квітів, який зігріває душу та дарує надію на краще майбутнє. Маємо надію та сподіваємося на нові, не менш цікаві, зустрічі!

С. КОСТРОМІНА.

«ДЕМБЕЛЬ-АРТ» В ХПІ

Етнографічний музей «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича НТУ «ХПІ», яким керує доцент кафедри етики, естетики та історії культури Михайло Михайлович Красиков, вкотре здивував студентів та викладачів, що потрапили на чергову виставку до музею. Як з'ясувалося, «Дембель-арт» — це перша в Україні виставка, що присвячена такому культурному явищу, як дембельський альбом. У колекції музею є понад 30 копій дембельських альбомів і солдатських блокнотів і лише один оригінал, однак на виставці представлено 15 справжніх альбомів і записничків, що рясніють віршами, малюнками, прозовими афоризмами і, звісно, характерними фото. На відкритті виставки декан факультету соціально-гуманітарних технологій, професор А. В. Кіпенський та письменник і видавець В. Г. Михайлов продемонстрували власні армійські скарби у стилі «хенд-мейд» і розповіли про те, як створювалися ці зразки солдатської народної творчості 1970—1990-х років, а М. М.

Красиков зробив культурологічний аналіз цього непересічного явища армійської субкультури.

З виставкою можна ознайомитися в ауд. 702 У-1 до кінця грудня 2016 р.

З. МЕЛЬНИК.

«Буду опытным психологом!»

Добрый день, политехники! Я студентка 3 курса кафедры педагогики и психологии управления социальными системами. Изучая два года теорию и оттачивая её на практических занятиях, мне постоянно хотелось проверить полученные знания на деле. И вот такая возможность представилась! Мы отправились на психолого-педагогическую практику. На этот раз я уже пришла в школу не в качестве ученицы, а в новой для себя роли практиканта-психолога. Мне удалось взглянуть на жизнь

школы изнутри. Моя работа заключалась в проведении различных психологических методик, игр и тренингов с учениками. Хочу признаться, что по дороге в школу меня мучили сомнения, смогу ли я легко найти контакт с детьми, удастся ли мне завоевать их внимание и хватит ли мне теоретических знаний для работы?.. Но уже на второй день мои страхи развеялись — ребята охотно общались, с радостью принимали все игры и тренинги, а старшеклассники бежали за мной с расспросами о результатах проведенных методик. Мне также посчастливилось поучаствовать в нескольких мероприятиях школы. Я получила массу приятных впечатлений, а главное, ценный опыт. Всё это благодаря нашему ХПИ и родной кафедре! Мне пригодились знания, полученные за два года учебы. Теперь мне хочется получать всё больше и больше новой информации, чтобы в будущем стать опытным психологом.

Алена АНДРЕЕВА,
студентка группы СГТ-14а.

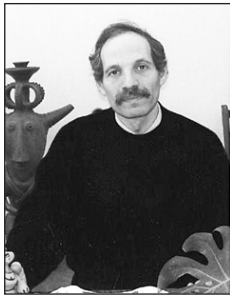
Личности

Виставка «Дембель-арт» — лише одна из многих инициированных Михайлом Красиковым и осуществленных под его руководством культурологических акций. В нашем университете и во всем городе широко известен Этнографический музей «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича, множество людей стали участниками проекта «Харьковские дворики», познакомились с творчеством нашей землячки — художницы Зинаиды Серебряковой. В Харькове Михаила Михайловича Красикова знают как организатора многих литературных и литературно-музыкальных вечеров, культурологических конференций и семинаров, художественных выставок, краеведческих конкурсов.

18 октября читатели Центральной библиотеки Холодногорского р-на встретились с членом Национального союза писателей Украины, поэтом Михайлом Красиковым, автором книг стихов: «Деревья детства: Чистая лирика» (Харьков: Крок, 2001), «Божья вишня: Книга стихотворений» (Харьков: Майдан, 2007), «МА. Стихи о Главном» (Харьков: Эксклюзив, 2009), «Неотправимые письма. Note-book» (Харьков: Эксклюзив, 2009), «Утро вечера. Стихи» (Харьков: Эксклюзив, 2014).

Больше о многогранной деятельности нашего преподавателя, ученого можно узнать из книги «Михайло Красиков — вчений, краєзнавець, поет: біобібліографічний покажчик», изданной в 2008 г. Харьковской государственной научной библиотекой ім. В. Г. Короленко.

<http://korolenko.kharkov.com/kray/Bozhko.html>

Запрошуємо до участі в конкурсі!

Молодих українців (від 14 до 25 років) запрошують до участі в першому Всеукраїнському конкурсі творів образотворчого мистецтва на тему «Образ Миру».

Переможці будуть відзначені грошовими преміями та участю у виставці української галереї сучасного мистецтва (м. Київ) — Галереї РА. Для участі в конкурсі приймаються роботи таких напрямків, як живопис, графіка, скульптура, декоративно-прикладне мистецтво, короткометражні фільми соціальної спрямованості (наприклад, малюнок, логотип, ілюстрація, скульптурна композиція, картина, 3-D малюнок, соціальна реклама і т. д.), що об'єднані темою «Мир».

У роботах необхідно розкрити своє бачення теми конкурсу. Учасник або група учасників може подати на творче змагання від 1 до 5 робіт (у тому числі в різних категоріях), попередньо відправивши заявку на e-mail: obraz.myru@gmail.com.

Матеріали і техніка виконання робіт визначаються автором. Основні вимоги — відповідність заданій темі, стовідсоткове авторство, унікальність, креативність. Вітається оригінальність і креативний підхід, а також використання змішаної техніки у втіленні своєї творчої ідеї.

Більш детальну інформацію можна отримати на офіційному сайті університету.

Прес-служба НТУ «ХПІ».

IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти в Україні»

28—29 вересня на кафедрі фізичного виховання НТУ «ХПІ» відбулася IV Всеукраїнська науково-практична конференція «Здоров'я нації і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти в Україні», присвячена іграм XXXI Олімпіади в Ріо-де-Жанейро. Вона була проведена відповідно до плану науково-методичних конференцій та науково-практичних семінарів з проблем вищої освіти і науки в системі МОН України на 2016 рік. Організаторами конференції виступили Міністерство освіти і науки України, кафедра фізичного виховання Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», Харківське державне вище училище фізичної культури №1 і Харківське обласне вище училище фізичної культури і спорту.

З 2010 року на кафедрі фізичного виховання нашого університету почали проводитися науково-практичні конференції із залученням провідних фахівців, магістрів, аспірантів, науково-технічних працівників з фізичного виховання та спорту, інженерів, педагогів, психологів, біологів, медиків. Тут висвітлюються дуже важливі напрямки вдосконалення фізкультурної освіти у вищих навчальних закладах України й шляхи формування здорового способу життя сучасної студентської молоді.

У роботі цієї конференції взяли участь 96 фахівців з 18 вищих навчальних закладів України, серед них — 4 доктори біологічних, медичних та технічних наук та 16 кандидатів наук. Було заслухано 7 доповідей на

пленарному і 27 на секційних засіданнях. У практичній частині конференції демонструвалися інструментальні інноваційні методики, які можуть бути використані у фізичній культурі, спорті та рекреації, а також технічні розробки з іонізації різних середовищ.

На цей науковий форум з'їхалися представники вузів України: Волинського національного університету ім. Лесі Українки, Луцького національного політехнічного університету (м. Луцьк), Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка, Сумського державного університету, Дніпровського державного інституту фізичної культури і спорту, Київського національного педагогічного університету ім. М. Драгоманова, Львівського державного університету фізичної культури і спорту, Української медичної стоматологічної академії (м. Полтава), Національного технічного уні-

верситету «Харківський політехнічний інститут», Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого (м. Харків), Українського державного університету залізничного транспорту (м. Харків), Харківського державного вищого училища фізичної культури №1, Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту, Харківського національного університету будівництва та архітектури, Харківського національного університету міського господарства ім. О. М. Бекетова, Харківської державної академії фізичної культури, Харківського національного медичного університету, Харківського національного педагогічного університету ім. Г. С. Сковороди.

Урочисте відкриття і робота IV Всеукраїнської науково-практичної конференції розпочалися 28 вересня у конференц-залі спорткомплексу НТУ «ХПІ» о 12.00. Члени президії: А. В. Кіпенський — декан факультету соціальних-гуманітарних технологій НТУ «ХПІ», професор, доктор технічних наук; О. В. Юшко — завідувач кафедри фізичного виховання, доцент, кандидат педагогічних наук; Л. В. Подригалю — завідувач кафедри гігієни і фізичної реабілітації Харківської державної академії фізичної культури, професор, доктор медичних наук; А. М. Попов — директор Харківського обласного вищого училища фізичної культури і спорту, Заслужений працівник фізичної культури і спорту України; О. О. Ігнаткін — заступник директора Харківського державного вищого училища фізичної культури №1, Відмінник народної освіти України; А. С. Горлов — керівник конференції, доцент кафедри фізичного виховання НТУ «ХПІ», кандидат педагогічних наук, який відкрив роботу конференції.

На пленарному засіданні прозвучала доповідь професора А. В. Кіпенського, присвячена немедикаментозним методам лікування, реабілітації та профілактики різних форм захворювань у спортсменів, був розглянутий один із методів — озонотерапія, аналіз методик великої аутогемотерапії та шляхи підвищення їх якості. Про удосконалення підготовки спеціалістів у галузі фізичної культури і спорту, як відображення особливостей здоров'я населення України, розповів професор Л. В. Подригалю. Теоретико-методологічним основам побудови моніторингу фізичного стану різних груп населення був присвячений доклад завідувача кафедри легкої атлетики ХДАФК, доктора біологічних наук, професора В. А. Друзя. Про фізичне виховання, як один із факторів жіночого здоров'я, розповіла кандидат медичних наук кафедри фізичної реабілітації і спортивної медицини з курсом фізичного виховання і здоров'я ХНМУ О. В. Луценко, а про особливості методики прискореного навчання техніки спортивного плавання студенток

вищих навчальних закладів — завідувач кафедри фізичного виховання ХНУОУ ім. Ярослава Мудрого, кандидат педагогічних наук, доцент Н. М. Баламутова.

Робота практичної частини конференції відбулася у приміщенні легкоатлетичного манежу спорткомплексу (на знімку внизу). З доповідями про технічне забезпечення та методичну допомогу кафедрі фізичного виховання НТУ «ХПІ» збірній команді України з легкої атлетики виступили доцент А. С. Горлов і інженер першої категорії кафедри В. І. Галиця.

Обговоривши підсумки «круглого столу», пленарного та секційних засідань конференції, її учасники визначили важливість та пріоритетність питань щодо здоров'я нації в Україні і вдосконалення фізкультурно-спортивної освіти на сучасному етапі розвитку незалежної держави. Питання, які розглядалися на конференції, є першочерговими, рішення конференції необхідно довести до відома усіх, а також керівництва Департаменту з молодіжної політики, фізичної культури та спорту при Харківській обласній державній адміністрації. Конференція визначила, що з того часу, як Україна стала незалежною державою, були затверджені та втілені декілька державних програм розвитку фізичного виховання, спорту та рекреації. Ми-нуло понад 10 років (2003—2016 рр.),

вирішеними. Минає час, і сьогодні є усі підстави говорити про те, що ані здоров'я нації, ані фізичне виховання і спорт, ані фізкультурно-спортивна освіта студентської молоді поки ще не вийшли на рівень європейських та світових стандартів. Конференція вважає, що треба зосередити увагу на підвищенні якості підготовки фахівців фізичної культури і спорту, варто згадати минуле, коли вища школа випускала фахівців з фізичного виховання та біології; терміново розробляти новітні технології проведення навчальних та тренувальних занять у фізичній культурі, спорті та рекреації. Треба відповідально об'єднувати роботу фахівців фізичної культури, спорту і рекреації та медичними проектами. Реформувати систему підготовки резерву в дитячому спорті. Спортивні звання необхідно поставити в обов'язковий критерій успішності фізкультурно-спортивної освіти навчальних закладів різного рівня і ступеню акредитації.

До проведення на кафедрі IV Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачами був надрукований збірник матеріалів (тез доповідей наукової конференції) та навчально-методичний і навчальні посібники «Діагностика і педагогічний контроль технічної і фізичної підготовленості легкоатлетів в спринті, стрибках у довжину і метанні спису», «Немедикаментозні методи лікування та реабілітації у спортивній медицині», «Практикум з морфології людини» та «Рухливі ігри (теоретичний та практичний курс)».

Доцент А. ГОРЛОВ.

На знімку зліва: з привітанням до учасників конференції звернувся завідувач кафедри фізичного виховання НТУ «ХПІ», доцент О. В. Юшко.

як у відповідності з вимогами Національної Доктрини діяли механізми реалізації найважливіших її орієнтирів на розвиток фізичної культури і спорту в Україні. Однак численні проблеми фізичної культури і спорту в країні залишаються поки ще недостатньо

Наш потенціал і перспективи

Базою проведення такої представницької конференції кафедра фізичного виховання НТУ «ХПІ» стала завдяки її потенціалу, незаперечного авторитету серед фахівців галузі. На сучасному етапі її колектив продовжує слідувати своїм історичним традиціям у навчально-виховному процесі та спортивно-масовій діяльності. Сьогодні кафедра забезпечує навчальний процес з дисципліни «Фізичне виховання» для студентів 1—4 курсів усіх спеціальностей факультетів денного навчання університету за спортивними спеціалізаціями. Спеціальність «Фізична культура і спорт», спеціалізації «Менеджмент спортивно-оздоровчої діяльності», «Психологія фізичної активності і спорту» з підготовки бакалаврів, спеціалістів, магістрів, пройшла акредитацію в 2015 році на 10-річний період. Кафедра і спортивний клуб організовують заняття більш ніж з 29 видів спорту і рекреації. Кафедра фізичного виховання, правління СК «Політехнік» намагаються залучати до занять оздоровчою фізичною культурою якомога більше студентів. Тому сприяє спортивно-навчальна база та медичне і наукове забезпечення фізичної культури і спорту. Спортивні споруди навчально-спортивного комплексу використовуються для проведення занять з фізичного виховання (загальна дисципліна) з видів спорту, а також надбання практичних навичок студентів спеціальності з дисциплін «Теорія і методика навчання базовим видам фізкультурно-спортивної діяльності»: футбол, баскетбол, бадмінтон, атлетизм, плавання, легка атлетика, аеробіка, теніс, види боротьби, а також забезпечення практичних занять з дисципліни «Спортивні споруди і обладнання». Щоденно понад 2000 студентів мають можливість займатися фізичною культурою, спортом, рекреацією. Пріоритетні завдання колективу кафедри фізичного виховання — формування системи знань з фізичної культури та здорового способу життя як невід'ємного елемента загальної культури особистості, оволодіння системою практичних умінь і навичок фізичної культури у професійній діяльності та відпочинку, забезпечення загальної і професійно-прикладної фізичної підготовленості студентів, підготовка спортсменів збірних команд університету з видів спорту та спортсменів високого рівня, підготовка фахівців з фізичної культури та спорту, конкурентоспроможних у суспільстві.

За 2010—2014 роки співробітники кафедри видали 62 публікації. З них 37 статей у фахових виданнях ВАК України та навчальний посібник з грифом МОН. Вони брали участь з доповідями на сесіях національних спортивних федерацій з легкої атлетики, вільної боротьби, бадмінтону, баскетболу, тенісу та армспорту. За останні шість років на кафедрі видано 4 навчальні посібники, 3 навчально-методичних посібники, 3 монографії. Кафедра продовжує роботу зі співпраці з розвитку та укріплення контактів із фахівцями, які працюють у напрямку фізичної культури і спорту Харкова та його регіону, а також інших міст та регіонів України.

Сьогодні кафедра має потужний професійний викладацький склад, на якій працюють спеціалісти з фізичного виховання, спорту та рекреації, серед них є відомі фахівці, заслужені тренери України, тренери національних команд. Усі викладачі кафедри фізичного виховання мають науковий досвід з профілю кафедри та впроваджують у навчальний процес компетенційний підхід і новітні педагогічні технології навчання, використовують досвід роботи у сфері фізичної культури і спорту. Навчальна, навчально-методична робота та підготовка фахівців в області фізичної культури та спорту на кафедрі фізичного виховання продовжує поступово рухатись вперед.

О. БЛОШЕНКО, доцент кафедри фізичного виховання НТУ «ХПІ».

СПАРТАКИАДА ДВУХ ВУЗОВ

— ХПІ і ХАІ — под називанням «Olymp Saturday» состоялась 12 ноября в СК «Политехник». В ней участвовали два факультета: от НТУ «ХПІ» АП факультет, от НАУ им. Н. Е. Жуковского «ХАІ» — СУЛА факультет.

Спортивный праздник открыли представители деканата АП факультета и профкома ХАІ. На игровых площадках студенты состязались в таких видах спорта, как баскетбол, волейбол, гиревой спорт, шашки, шахматы, настольный теннис и перетягивание каната. Украшил турнир мини-концерт, где выступили талантливые ребята с обоих факультетов.

После состоялось награждение, где прозвучали имена победителей и призеров.

В баскетболе сильнейшей была признана команда ХАІ, а в волейболе — ХПІ. 1 место политехники заняли и в соревновании по перетягиванию каната. Команды-победители были награждены кубками, грамотами, а также пирогами (производства ХАІ) и подарками от наших спонсоров.

Не менее зрелищными были и индивидуальные поединки. В соревнованиях по настольному теннису 1 место завоевали Олег Ракитянский и Виктория Деметьева (ХПІ), серебряными медалями были награждены Сергей Серпильский (ХАІ) и Алексан-

дра Попова (ХПІ), а бронзовыми — Владимир Рець (ХАІ) и Анна Котьявина (ХПІ).

В состязаниях по шашкам лучший результат показала Екатерина Гахова (ХПІ), «серебро» завоевал Тимофей Макаренко (ХАІ), а «бронзу» — Никита Бондаренко (ХАІ).

В шахматных баталиях 1 место занял Артем Халитов (ХАІ), 2 место у Даниила Лунина (ХПІ), 3-е — у Максима Лысыгина (ХПІ).

В гиревом спорте победу праздновал Артем Шевченко (ХАІ), серебряной медалью был награжден Руслан Кондратенко (ХПІ), бронзовой — Роман Шуляр (ХАІ).

Все они были награждены медалями, грамотами и призами от спонсоров. Это СК «Политехник», English University и Deutsches Institut, прокат электротранспорта Giroboard, развлекательный центр «Шато Ледо», веревочные парки S-PARK, Sweet Kharkov, Phasmophobia — Квест Комнаты Страха, Svoibar, Антикафе ТЕПЛО, Скалодром FormAT, Smoke That Hookah, фабрика «Полюс», Квест-комнаты от «Следствие Суворова».

Победителей и призеров спартакиады поздравили заместители декана АП факультета Михаил Викторович Трохин и Сергей Владимирович Бочкарев, а также председатель профбюро факультета СУЛА ХАІ Дмитрий Сергеевич Кравченко.

Этот турнир был проведен при поддержке профкомов двух вузов, а также главы Департамента по делам семьи, молодежи и спорта Харьковского городского совета К. А. Лобойченко.

Дарья КРАВЧЕНКО, студентка группы АП-14а.

На снимке: спортсмены АП факультета всегда поддерживают декана, профессор А. И. Гапон (в центре).

Эстрадный оркестр SM «BAND»

История этого коллектива началась, можно сказать, в 2009 году. 27 апреля 2016 года он своим отчетным концертом во Дворце студентов заслужил право носить почетное звание Народного аматорского коллектива профсоюзов Украины! Конечно, такое достижение нашего оркестра отметили на Ученом совете НТУ «ХПИ». Итак, знакомьтесь — у нас в гостях его художественный руководитель — **Георгий Викторович Зуб**.

«В том далеком теперь уже 2009 году, — рассказывает Георгий Викторович, — в нашем Дворце студентов (ДС) по инициативе ректора университета Л. Л. Товажнянского, директора ДС А. Ф. Марущенко и главного режиссёра Н. А. Холодовой было решено создать эстрадный оркестр. Я — выпускник Харьковского национального университета искусств им. И. П. Котляревского (2001 г.), факультета оркестровых, духовых, ударных инструментов — подходил на кандидатуру его руководителя...»

Началась работа по созданию коллектива (вначале он состоял из пианиста, гитариста, бас-гитариста, саксофониста и ударницы), прослушивания, первые репетиции...

И вот апрель 2009-го. «Deinde»

(поп-группа, состоящая из студентов, которая и стала основой, костяком будущего эстрадного ансамбля) заслуженно прорвалась в лидеры. На IV Музыкальном фестивале «Звездная планета — Политех» она получает абсолютное I место среди ВИА, на высочайшем уровне исполнив известную песню «Shape of my heart» (Sting)!

С каждым годом при поддержке профкома студентов, как отмечает Георгий Зуб, коллектив увеличивался, в него вливались новые творческие

электрогитары — Евгений Замковенко, Павел Шульга (первокурсник ХПИ); джаз-гитара — Алла Горюшкина (выпускница ХПИ 2012 года, выпускница аспирантуры (2015 г.), преподаватель кафедры вычислительной техники и программирования). Клавирные — Евгения Филанова; саксофон-альт — Раиса Костенко, Александра Болотинская; саксофон-тенор — Эдуард Колесников (выпускник кафедры инженерной электрофизики НТУ «ХПИ» 2016 года). В нашем коллективе также принимают участие студенты таких учебных заведений, как: ХНУРЭ, Национального педагогического университета им. Г. Сковороды, музыкального училища им. Б. М. Лятошинского, Национального университета искусств им. И. П. Котляревского (консерватория), Государственной академии культуры, а также других вузов Харькова.

Со своим разнообразным репертуаром участники эстрадного оркестра SM «BAND» выступают не только на сцене Дворца студентов ХПИ, но и далеко за его пределами. Так весной 2013 года ансамбль совместно с нашими блестящими вокалистами вокал-шоу-бэнда «Сузір'я» покорила Львов, выступив в День города на его площади и во Львовой политехнике. В 2015 году SM «BAND» получил Гран-при Всеукраинского фестиваля-конкурса «Жемчужины Украины», а в январе 2016-го — Гран-при Международного фестиваля-конкурса инструментального аматорского искусства детей и молодежи «Чарівний камертон».

«Наш репертуар направлен на эстрадное, джазовое, неординарное звучание — говорит Георгий Зуб. — Переигрываем «The Beatles» в разных аранжировках, исполняем репертуар Джеймса Брауна, группы «Абба» в аранжировке Нильса Лангринга... Мы счастливы, что наша музыка находит отклики во многих сердцах, а нам самим дарит неисчерпаемое вдохновение!»

Беседовала П. НИКОЛЕНКО.

Творчого довголіття й наснаги!

26 листопада 2016 року виповнилося 70 років завідувачу кафедри системного аналізу і управління, професору, доктору технічних наук **О. С. Куценку**.

Олександр Сергійович — відомий фахівець у галузі системного аналізу та процесів керування, закінчив Харківський політехнічний інститут (1970 р.), в 1974 році захистив кандидатську дисертацію, з 1974 р. до 1997 р. працював в Інституті проблем машинобудування НАН України, завідувач кафедри системного аналізу і управління з 1997 р., доктор технічних наук (1996 р.), професор (2001 р.).

Під керівництвом О. С. Куценка кафедра системного аналізу і управління відрізняється тенденцією постійного розвитку при збереженні традицій фундаментальної освіти. Так, за останні 20 років на кафедрі були ліцензовані спеціальності «Прикладна математика», «Інформаційні системи в менеджменті», «Системний аналіз і управління», «Інформатика», «Соціальна інформатика» і «Видавничо-поліграфічна справа». Сьогодні вона готує студентів за спеціальностями «Комп'ютерні науки і інформаційні технології», «Системний аналіз», «Видавництво і поліграфія». Вже понад 10 років кафедра є базовою при проведенні II туру Всеукраїнської студентської олімпіади зі спеціальності «Інформатика», переможцями та призерами якої вже стали понад 20 студентів кафедри.

Основний науковий вклад О. С. Куценка пов'язаний із розвитком наукових досліджень у галузі математичного моделювання складних техніко-економічних систем та методів системного аналізу і синтезу систем автоматичного керування різноманітними процесами в технічних та соціальних системах на основі сучасних методів прикладної математики та інформаційних технологій. Основні наукові результати в цьому напрямі пов'язані перш за все з дослідженнями в теплоенергетичній галузі та енергоресурсозбереженні, а також у галузі використання альтернативних джерел енергії, що стало основою докторських дисертацій О. С. Куценка та докторантів кафедри системного аналізу і управління, відомих керівників підприємств Г. К. Вороньовського та О. Х. Гореліка, яких консультував професор О. С. Куценко. Ці роботи стали основою нової наукової школи, яка базується на впровадженні сучасних методів системного аналізу, прикладної математики та теорії керування в галузі теплоенергетики та енергозбереження.

Разом із науковими дослідженнями в галузі технічних наук О. С. Куценко взяв безпосередню участь у розробках і впровадженні сучасних методів керування та прийняття рішень в системі міськвиконкому Харкова, а також у розробці пілотного проекту адміністративно-територіальної реформи Харківської області, який засновано на кластерному аналізі якісного та кількісного розподілу населення, економічного та соціального потенціалу окремих регіонів.

За основними науковими напрямками професор О. С. Куценко опублікував понад 150 наукових робіт, серед яких 2 монографії та 13 патентів на винаходи.

Значну увагу О. С. Куценко приділяє підготовці наукових кадрів вищої кваліфікації. Під його безпосереднім керівництвом підготовлено 5 докторів та 10 кандидатів технічних наук. Він працює у двох спеціалізованих вчених рада, одну з котрих очолює вже 16 років. За цей час у спеціалізованій раді було захищено понад 120 докторських та кандидатських дисертацій за спеціальностями «Автоматизація процесів керування», «Інформаційні технології», «Математичне моделювання та обчислювальні методи».

Професор О. С. Куценко є головою комісії з «Системного аналізу» Науково-методичної ради МОН України, членом Національного комітету української асоціації з автоматичного управління.

Значний вклад у наукову та науково-організаційну роботу професора О. С. Куценка пов'язаний з організацією багатьох наукових та науково-технічних міжнародних конференцій в якості члена програмних комітетів, серед яких слід відзначити щорічні конференції з автоматичного управління та системного аналізу.

За багаторічну плідну працю і особистий внесок у підготовку висококваліфікованих спеціалістів професор О. С. Куценко нагороджений Почесною грамотою МОН України, а також знаком «Петро Могила».

Колектив факультету комп'ютерних наук і програмної інженерії щиро вітає Олександра Сергійовича з ювілеєм і бажає йому міцного здоров'я, сімейного благополуччя, творчого довголіття і наснаги!

І. ГАМАЮН,

декан факультету комп'ютерних наук і програмної інженерії.

Вітаємо «Крещендо» з перемогою!

Камерний оркестр «Крещендо» Палацу студентів НТУ «ХПІ» широко відомий далеко за межами нашого університету. Він не дарма носить почесне звання Народного аматорського колективу профспілок України. У листопаді оркестр здобув чергову перемогу, вкотре зібрав разом своїх численних шанувальників і подарував їм радість, натхнення і позитив. Гран-прі Всеукраїнського фестивалю-конкурсу мистецтв «Осінь мелодій» тепер належить нашому оркестру! Вітаємо!!!

ПОРАДИ ЛІКАРЯ

Обережно, грип!!!

Ось і настав час, коли разом з прохолодою і очікуванням зимових свят до нас завітали різноманітні непрохані гості — віруси.

У будь-який час нам хочеться бути стильними і привабливими, але дуже рідко, на жаль, ми замислюємося про здоров'я, особливо тоді, коли воно нас ще не підводить.

Озираючись навколо: дівчатка у коротеньких спідничках, тонесеньких светриках. Їм хочеться бути стрункішими, красивішими, але не може бути красивим пошнурілий від холоду ніс, не буде привабливою для інших людина, яку аж підкидає від кашлю, яку діймає нежить.

На превеликий жаль, навіть коли підвищується температура, не всі відповідально ставляться до себе, а даремно. Адже останнім часом поширеними стали віруси грипу, що маскуються під інші хвороби. Легковажне ставлення до хвороби неприпустиме, бо дуже часто втрачається дорогий час, коли ще можна все змінити на краще. Ігноруючи симптоми, ми піддаємо небезпеці не тільки себе, але і тих, хто опинився поряд. Тож будьмо відповідальнішими, не розкидаймося неопієним дарунком — здоров'ям. Це не вимагає від нас титанічних зусиль. Якщо вчасно мити руки, одягатися відповідно до погоди, раціонально харчуватися, загартовуватися, достатньо відпочивати, вчасно звертатися до лікаря, то багатьох негараздів можна уникнути.

І. ЕРМОЛЕНКО, зав. оздоровчого пункту НТУ «ХПІ».

Крепкого здоров'я і благополуччя!

22 ноября отметила свой юбилей Татьяна Сергеевна Мазур — методист высшей категории учебного отдела. За плечами этой очаровательной, жизнерадостной женщины, которая пользуется любовью всего нашего трудового коллектива, огромный трудовой стаж. Вот уже более 30 лет она работает в диспетчерской, стоя на страже учебного процесса. Стоит также отметить, что Татьяна Сергеевна не только сотрудник НТУ «ХПИ», а и почетный выпускник кафедры технологии жиров.

Дорогая Татьяна Сергеевна, коллектив учебного отдела сердечно поздравляет Вас с юбилеем! Крепкого Вам здоровья, успехов и благополучия!

Вітаємо улюбленого викладача й наставника!

Колектив кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища» щиро вітає з ювілеєм кандидата технічних наук, доцента **Л. М. Чуніхіну!**

Трудовий шлях Лідія Миколаївна розпочала далекого 1956 року, коли після закінчення Вольського технологічного технікуму (Саратовська обл., Росія) почала працювати контролером трубного заводу Білгородського асошиферного комбінату. У 1963 році з посади майстра зміни цього заводу вона переходить до ХПІ лаборантом науково-дослідного відділу кафедри кераміки, на якій у подальшому працювала на посадах механіка, інженера, молодшого наукового співробітника. Одночасно з роботою Л. М. Чуніхіна вчиться на вечірньому відділенні нашого університету за спеціальністю «Хімічна технологія скла та ситалів». Отримавши диплом у червні 1969 р., вона роком пізніше вступає до заочної аспирантури, після закінчення якої захищає кандидатську дисертацію. Рішенням Вченої ради ХПІ від 13 травня 1976 року їй присуджено вчену ступінь кандидата технічних наук. З грудня 1981 р. наш ювіляр починає працювати штатним співробітником кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища» («ОП та НС») на посаді асистента в зв'язку з обранням за конкурсом, з жовтня 1986 року — на посаді доцента, а вже 17 грудня 1987 року їй присвоєно вчене звання доцента по кафедрі «Охорона праці». Таким чином цього року у Лідії Миколаївни ще 2 ювілеї — 60 років трудової діяльності та 30 років на посаді доцента кафедри «Охорона праці та навколишнього середовища».

Багато років поспіль доцент Л. М. Чуніхіна читала курси «Охорона праці», «Безпека життєдіяльності», «Охорона праці в галузі» та була членом ДЕК для студентів механіко-технологічного та інших факультетів. Студентам МТ факультету кількох поколінь вона з перших хвилин знайомства запам'ятовується як висококваліфікований, вимогливий та уважний викладач, має рідкісний дар пам'ятати студентів, яких навчала «в обличчя».

Л. М. Чуніхіна — автор великої кількості наукових статей, співавтор кількох підручників, практикумів, методичних вказівок, постійний учасник наукових конференцій. З відкриттям на кафедрі «ОП та НС» спеціальності «Дивільна безпека» вона розробила та викладає спеціальний курс «Основи інженерної підготовки».

Лідія Миколаївна є надійним товаришем, молоді викладачі завжди можуть отримати від неї пораду, як з максимальним ефектом проводити лекції, практичні, лабораторні заняття та консультації з розділів «Охорона праці та навколишнього середовища» у дипломних роботах студентів.

Викладачі та співробітники кафедри «ОП та НС» зичать Вам, Лідіє Миколаївно, міцного здоров'я, щастя та подальших творчих успіхів!

За дорученням співробітників кафедри

Доцент **Є. ЯЩЕРІЦІН**, колишній студент гр. МТ-32а 1998 року випуску.